

Yhteinen todistus 2023

Hyväksytty piispainkokouksessa 26.10.2022.

Yhteinen todistus on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetyksen peruslinjaus. Asiakirja koostuu kahdesta osasta. Tekstin alkuosa kuvaa kirkon mission teologisia peruslinjoja. Missio, eli perustehtävä, ohjaa kaikkea kirkon elämää ja toimintaa. Jokaisen yhteisön on tiedettävä, mitä varten se pohjimmiltaan on olemassa. Kirkon ja kaikkien kirkon jäsenten elämän tulisi olla luonteeltaan missionaarista. Kirkon perustehtävä voidaan sanoittaa eri aikoina ja eri paikoissa eri sanoin. Tekstin loppuosassa esitetään peruslinjauksesta nousevat toimintaperiaatteet.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetyksen perussopimuksen ja kansainvälisen diakonian perussopimuksen allekirjoittaneet sopimusjärjestöt sitoutuvat sopimuksensa mukaisesti piispainkokouksen hyväksymään lähetyksen peruslinjaukseen ja sen toimintaperiaatteisiin. Sopimukset allekirjoitetaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Piispainkokous seuraa lähetysjärjestöjen allekirjoittaman lähetyksen perussopimuksen toteutumista vuosittain. Kirkkohallituksen täysistunto seuraa Kirkon ulkomaanavun allekirjoittaman kansainvälisen diakonian sopimuksen toteutumista vuosittain.

Missionaarisuus – kirkon perustehtävä

Kirkon perustehtävä eli missio on julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana ja edistää Jumalan valtakunnan toteutumista. Kirkko on olemassa, koska sillä on tämä tehtävä. Kirkon tulevaisuus on sidottu tämän tehtävän toteuttamiseen. Kirkko julistaa ainutlaatuista evankeliumia Kristuksesta aina ja kaikkialla. Kirkko ja kaikki kristityt ovat Jumalan lähetyksen (*Missio Dei*) palveluksessa (Matt. 28:18–20; Luuk. 4:16–22; Joh. 20:21; 2. Kor. 5:18–20; 2. Kor. 6:1). Missionaarisuus ohjaa kaikkea kirkon ja seurakuntien elämää ja toimintaa.

Todistus, palvelu ja kirkon ykseys

Kirkon missionaarinen olemus toteutuu yhteisessä todistuksessa, palvelussa (diakonia) ja vaikuttamisessa yhteisen hyvän edistämiseksi. Jumalan rakkaus johtaa kristittyjä julistamaan evankeliumia, palvelemaan lähimmäisiä ja rukoilemaan yhdessä muiden kirkkojen ja

kristillisten yhteisöjen kanssa. Kristityt ovat yhtä, koska heidät on kasteessa liitetty Kristukseen, hänen kirkkoonsa ja toinen toiseensa. Lupauksensa mukaisesti Jumala kutsuu ja lähettää sekä kulkee missionaarisen kirkon rinnalla.

Kirkko on paikallinen ja maailmanlaaja

Kristuksen maailmanlaajan kirkon ykseys toteutuu jokaisessa seurakunnassa. Kirkko on yksi, vaikka se voi eri puolilla maailmaa näyttää erilaiselta. Maailmanlaaja kristittyjen yhteisö on liikkeelle lähetetty Jumalan kansa (1. Piet. 2:10), Kristuksen ruumis (1. Kor. 12:27) ja Pyhän Hengen temppele (1. Kor. 6:19). Pyhä Henki synnyttää ja ylläpitää kirkkoa, jonka jäseneksi tullaan uskon ja kasteen kautta (Mark. 16:16). Kirkko on uskon ja rakkauden yhteisö. Kristittyjä kutsutaan toimimaan Jumalan rakkauden esimerkin mukaisesti. Kirkko todistaa sanoillaan ja elämällään kolmiyhteisen Jumalan pelastustyöstä ihmiskuntaa ja koko luomakuntaa kohtaan.

Kirkon mission kokonaisvaltaisuus

Kirkon missio on kokonaisvaltainen. Se ottaa huomioon koko luodun todellisuuden. Kirkko elää lähetystä todeksi kaikessa toiminnassaan. Kokonaisvaltainen lähetys tunnistaa ihmisen erilaiset fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja hengelliset tarpeet sekä ihmisen yhteyden muuhun luomakuntaan. Evankeliumin julistaminen, diakoninen palvelu ja vaikuttaminen yhteisen hyvän edistämiseksi niin lähellä kuin kaukana kuuluvat kokonaisvaltaiseen lähetykseen. Evankeliumi kutsuu ihmisiä uskossa ja rakkaudessa Jumalan yhteyteen sekä sanan ja sakramenttien osallisuuteen. Evankeliumi rohkaisee myös palvelemaan ja välittämään lähimmäisistä ja koko luomakunnasta. Jumalan tahdolle kuuliaisena kirkko tekee vaikuttamistyötä yhteisen hyvän edistämiseksi ja toimii oikeudenmukaisemman maailman puolesta sekä julistaa iankaikkisen elämän todellisuutta.

Yhteinen missio

Kaikkia kristittyjä kutsutaan omien lahjojensa ja mahdollisuuksiensa mukaan osallistumaan kokonaisvaltaisesti Jumalan tehtävän toteuttamiseen. Seurakunta elää missionaarisuuttaan todeksi, kun se antaa kaikille jäsenilleen tilaa ja mahdollisuuksia oman panoksensa antamiseen. Tämä tarkoittaa työntekijöiden ja seurakuntalaisten yhteistä suunnittelua,

toiminnan toteuttamista, kouluttautumista ja sitoutumista. Seurakuntalaisten vapaaehtoistoiminta vahvistaa seurakunnan yhteisöllisyyttä.

Kumppanuus ja yhteistyö kotimaassa

Seurakuntien ja sen jäsenten tehtävä on edistää lähetystyötä ja harjoittaa diakoniaa. Kirkon kokonaisvaltaista missiota toteutetaan yhteistyössä eri kumppanien kanssa. Kyse on vuorovaikutuksesta, yhteisten voimavarojen jakamisesta ja vastavuoroisesta oppimisesta. Sopimusjärjestöt ovat seurakuntien kumppaneita kirkon kokonaisvaltaisen lähetystehtävän toteuttamisessa. Kirkon eri toimijat arvioivat yhdessä, miten yhteisiä tavoitteita voidaan parhaiten edistää.

Kumppanuus ja yhteistyö kansainvälisessä työssä

Kansainvälisillä yhteistyökumppaneilla tarkoitetaan ulkomaisia kumppanuuskirkkoja ja -järjestöjä, kirkkoliittoja sekä kristillisiä ja muita järjestöjä ja verkostoja. Yhteistyö kansainvälisten yhteistyökumppanien kanssa tapahtuu vastavuoroisesti, toisiaan arvostaen, kuunnellen ja toinen toiseltaan oppien. Kumppanuuksien yhdenvertaisuus ja vastavuoroinen oppiminen korostuvat ajatuksessa, että lähetys tapahtuu ”kaikkialta kaikkialle”.

Yhdenvertaiseen kumppanuuteen kuuluu kansainvälisten kumppanien itsenäisen aseman ja päätösten kunnioittaminen. Kumppanien kanssa käyty vuoropuhelu voi olla myös kriittistä. Vuoropuhelun tavoitteena on vastavuoroinen oppiminen ja yhteisen ymmärryksen lisääntyminen.

Kumppanuudet, yhteistyö ja pappisvirkaa koskevat päätökset

Kirkolliskokouksen päätöksen (Pappisviran avaaminen naisille 11/1986, § 34) mukaisesti Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa pappisvirkaan voidaan vihkiä sekä miehiä että naisia. Piispainkokouksen tehtävänä on seurata kirkolliskokouksen päätöksen toteutumista ja ryhtyä toimenpiteisiin mahdollisissa ongelmatilanteissa. Kirkon sisällä on erilaisia virkateologisia näkemyksiä. Piispainkokous on antanut ohjeistuksen tilanteisiin, joissa virkakäsitysten erilaisuus muodostuu ongelmaksi työyhteisössä (2006)¹.

¹ Piispainkokouksen tiedoksi 1/2006 kirkkohallitukselle, liite 1 Piispainkokouksen selonteko erilaisten virkanäkemyksien aiheuttamien työyhteisöongelmien hoitamiseksi.

Luterilaisen maailmanliiton jäsenenä Suomen evankelis-luterilainen kirkko on alttarin ja saarnatuolin yhteydessä kaikkien muiden Luterilaisen maailmanliiton jäsenkirkkojen kanssa. Lisäksi kirkko on ollut mukana hyväksymässä Luterilaisen maailmanliiton linjausta, jossa mahdollisuus teologisiin opintoihin, pappisvirkaan ja johtotehtäviin sekä maallikkona että pappina eivät ole sukupuoleen sidottuja.

Ekumeenisissa keskusteluissa on saavutettu yhteisymmärrys kirkon virasta Porvoon kirkkoyhteisön kirkkojen kesken. Kirkolla on lisäksi pitkälle menevä yhteisymmärrys virasta metodistikirkkojen kanssa Suomessa.

Evankeliumin julistaminen eri kulttuureissa ja ympäristöissä

Kirkolla on tehtävä julistaa rohkeasti evankeliumia Kristuksesta muuttuvassa yhteiskunnassa. Kirkon tulee käyttää kieltä, jota ihmiset ymmärtävät ja välineitä, joita he käyttävät. Evankeliumia eletään todeksi ihmisten kesellä, eri kulttuureissa ja asiayhteyksissä. Missionarisessa kirkossa etsitään aktiivisesti ja ennakkoluulottomasti tapoja julistaa evankeliumia.

Uskontojen kohtaaminen ja uskontodialogi

Kirkon kokonaisvaltaiseen missioon kuuluu vuoropuhelu toisin uskovien kanssa. Vuoropuhelu toisin uskovien kanssa ei tarkoita sellaista uskontopluralismia, jossa kaikkien eri katsomusten ajatellaan lopulta opettavan samalla tavalla. Raamatussa kristittyjä kehoitetaan olemaan valmiita kertomaan omasta uskostaan (1. Piet. 3:15). Kristitty todistaa Kristuksesta koko elämällään. Lähetystehtävän toteuttaminen tapahtuu kunnioittavassa vuoropuhelussa toisin uskovien kanssa. Kristuksesta todistaminen on yksi uskontodialogin ulottuvuus.

Uskontojen kohtaamisella tarkoitetaan laajasti kaikkea sellaista vuorovaikutusta, jota eri uskonnollisista ja katsomuksellisista taustoista tulevilla ihmisillä ja yhteisöillä on erilaisissa arkisissa tilanteissa. Uskontodialogi tarkoittaa erikseen järjestettyä, eri uskontoja edustavien ihmisten välistä tavoitteellista kanssakäymistä. Uskontodialogiin osallistuvat kertovat omasta uskostaan ja uskontoperinteestään ja kuuntelevat toisiaan. Uskontodialogin tavoitteena on vastavuoroinen oppiminen. Uskontodialogi voi näyttäytyä erilaisena erilaisissa yhteiskunnallisissa tilanteissa ja uskonnollisissa ympäristöissä.

Kunkin maan valtiollinen lainsäädäntö, uskontojen väliset historialliset voimasuhteet ja monet muut seikat voivat edistää tai vaikeuttaa uskontojen kohtaamista. Eri uskonnollisista taustoista tulevien kyky kohdata toisensa kunnioittavasti ja rauhanomaisesti on edellytys uskonnonvapauden ja yhteiskuntarauhan toteutumiselle.

Toimintaperiaatteet

1. Kirkon perustehtävä eli missio on julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana ja edistää Jumalan valtakuntaa. Kaiken kirkon toiminnan tulee olla missionaarista. Kirkon lähetystehtävä on kokonaisvaltainen. Kokonaisvaltaiseen missioon kuuluu pelastavan evankeliumin julistaminen, diakoninen palvelu ja vaikuttaminen yhteisen hyvän edistämiseksi. Kirkon eri toimijat osallistuvat Jumalan lähetystehtävään eri tavoin omista lähtökohdistaan.
2. Seurakuntien ja sen jäsenten tehtävä on edistää lähetystyötä ja harjoittaa diakoniaa. Lähetysten ja kansainvälisen diakonian sopimusjärjestöt ovat seurakuntien kumppaneita kokonaisvaltaisen lähetystehtävän toteuttamisessa. Ne tukevat asiantuntemuksellaan ja kumppaniverkostoillaan seurakuntia ja hiippakuntia missionaarisuudessa ja lähetystehtävän toteuttamisessa. Hiippakunnat, seurakunnat ja sopimusjärjestöt sitoutuvat yhteistyön jatkamiseen ja kehittämiseen.
3. Lähetysten ja kansainvälisen diakonian sopimusjärjestöjen päätehtävä on toiminta ulkomailla. Sopimusjärjestöillä voi olla erilaisia toiminnan painopisteitä. Lähetysjärjestöt tukevat eri tavoin kumppanikirkkojen ja verkostojen missionaarisuutta sekä lähettävät lähetystyöntekijöitä kansainvälisiin tehtäviin. Kotimaassa sopimusjärjestöt sopivat kumppanuuden muodoista hiippakuntien ja seurakuntien kanssa.
4. Kirkko ja kirkon sopimusjärjestöt edistävät kaikkien osallisuutta kirkon kokonaisvaltaisen mission toteuttamisessa. Keskeisessä asemassa on seurakuntalaisten vapaaehtoisen toiminnan tukeminen. Vapaaehtoistoiminta voi toteutua seurakunnissa tai lähetysjärjestöjen toiminnan kautta.

5. Lähetysjärjestöt osallistuvat kirkon yhteiseen lähetystyöntekijäkoulutukseen ja lähetykseen liittyvän viestinnän kehittämiseen. Kirkko ja kirkon sopimusjärjestöt yhdessä edistävät lähetys- ja globaalikasvatusta ja lisäävät missiologista tietämystä erityisesti kirkon työntekijöiden perus- ja täydennyskoulutuksessa. Lähetys- ja globaalikasvatuksen tavoitteena on edistää luottamushenkilöiden ja erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten mahdollisuuksia osallistua kirkon kokonaisvaltaisen mission toteuttamiseen
6. Kirkon missiolla on ekumeeninen ja uskontojen välisen vuoropuhelun ulottuvuus. Lähetystyötä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ekumeenisesti yhdessä toisten kristittyjen kanssa ja aina kunnioittavassa vuoropuhelussa toisin uskovien kanssa. Niissä maissa, joissa on useampia luterilaisia kirkkoja, uudet yhteistyökumppanit pyritään löytämään olemassa olevien Luterilaisen maailmanliiton jäsenkirkkojen joukosta. Sopimusjärjestöt tiedottavat piispainkokoukselle toimintansa merkittävistä laajennuksista ja muutoksista.
7. Seurakuntien ja lähetysjärjestöjen yhteistyössä lähetysjärjestöt noudattavat kirkolliskokouksen päätöstä *Pappisviran avaaminen naisille* (11/1986, § 34). Tilanteessa, joissa virkakäsitysten erilaisuus muodostuu ongelmaksi, seurakunnat ja lähetysjärjestöt toimivat piispainkokouksen ohjeistusten (Piispainkokouksen tiedoksianto 1/2006 kirkkohallitukselle, liite 1 Piispainkokouksen selonteko erilaisten virkanäkemyksien aiheuttamien työyhteisöongelmien hoitamiseksi) mukaisesti. Kirkon sopimusjärjestöt kunnioittavat kumppanikirkkojen virkaratkaisuja ja sisäistä keskustelua, eivätkä saa aiheuttaa toiminnallaan haittaa.²

² Suomen Piipiaseuraa on ekumeeninen järjestö, jonka jäsenkuntaan kuuluvat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien lisäksi myös Suomen ortodoksinen kirkko, Katolinen kirkko Suomessa ja Suomen vapaakristillinen neuvosto. Suomen Piipiaseuralta ei edellytetä sitoutumista Kirkolliskokouksen virkaa koskeviin päätöksiin.